

נחנך האתר הלאומי חאן שער הגיא ובו מרכז מורשת חדש

Posted on 2 בדצמבר 2020 by שוש להב

האתר הלאומי חאן שער הגיא, מנציח את מורשת מבקיעי הדרך ומלווי השיירות לירושלים הנצורה במלחמת העצמאות

Categories: [כחול לבן](#), [ראשי](#)

Tag: [חאן שער הגיא](#)

אתר הלאומי חאן שער הגיא, שפותח ומנוהל על ידי רשות הטבע והגנים, מנציח את מורשת מבקיעי הדרך ומלווי השיירות לירושלים הנצורה במלחמת העצמאות. בטקס חגיגי שנערך בתחילת השבוע, כ"ט בנובמבר תשפ"א, לחנוכת האתר המחודש, השתתפו: ראש הממשלה, השרה להגנת הסביבה, השר למורשת וירושלים, מנכ"ל רשות הטבע והגנים, לוחמי הפלמ"ח ובני משפחותיהם.

את ההחלטה להקדיש את האתר הלאומי חאן שער הגיא, שהוכרז כבר לפני עשרות שנים (שנת 79), לזכרם ופועלם של מבקיעי הדרך הנצורה לירושלים במלחמת העצמאות, קיבל ראש הממשלה, **בנימין נתניהו**, לפני כשלוש שנים. מרכז המורשת החדש מאפשר למבקרים בו להיחשף ולהכיר מקרוב ובאופן חווייתי ועוצמתי את מורשת הקרבות בדרך לירושלים ואת סיפורם של לוחמות ולוחמי הפלמ"ח האמיצים ביחד עם מלווי השיירות, חלקם אזרחים, שפרצו את הדרך לירושלים הנצורה.

מסלול הביקור

מסלול הביקור במרכז המורשת נמשך לאורך 5 תחנות מרכזיות, בהן: מיצג פתיחה וסרטון עדויות לוחמים, עמדת דרך, עמדת אלחוט, עמדת אספקה, תחנה חווייתית המדמה נסיעה ברכב משוריין בדרך לירושלים בתקופת הלחימה ומיצג סיום, בו המבקרים גם יוכלו לבחון את ערכיהם ביחס לערכי הלוחמים. הפעילות בתחנות הינה אינטראקטיבית בחלקה, באמצעות דיסקיות המחולקות לכל מבקר בכניסה, ובסוף משמשות אותו גם לבחירת ערך החשוב לו, שיתלה על לוח הערכים שבאתר.

תצלום טנקים בשער הגיא, הידוע גם בשמו בערבית "באב אל ואד". צילום יניב כהן, רט"ג

סיפור שער הגיא והחאן

שער הגיא, הידוע גם בשמו בערבית "באב אל ואד", דרך המובילה מיפו לירושלים, היה לאורך השנים שלפני קום המדינה, וגם במהלך מלחמת יום העצמאות ציר אסטרטגי חשוב, מעצם היותו צוואר בקבוק טופוגרפי המוקף רכסים. בזכות מאפייניו, הצליחו הערבים ששלטו באזור לפני המלחמה להציב מארבים ולפגוע בשיירות האספקה של היישוב העברי, בדרך לירושלים הנצורה. במהלך מלחמת העצמאות התקבלה החלטה בקרב המפקדים, להשיג שליטה על האזור כדי למנוע תקיפות אלו והמטרה הושגה בזכות לוחמי הפלמ"ח שהובילו את הלחימה.

החאן בשער הגיא ומצודת הדרכים נבנו בסוף המאה ה-19, כאשר החאן שימש כפונדק דרכים לצליינים בדרך מירושלים ליפו. המבנים בחאן שער הגיא הוכרזו כאתר לאומי החל משנת 1979. לאורך השנים היה ניתן לראות בו רק משוריינים, זכר לקרבות מערכות ישראל והא לא זכה לביקורים רבים בין היתר בגלל בעיית נגישות תחבורתית. בעקבות החלטת הממשלה להקדיש את המקום לזכרם ופועלם של מבקיעי הדרך הנצורה לירושלים במלחמת העצמאות, הושג כאמור התקציב הנדרש וסומנה המטרה והדרך לשדרוג האתר והקמת מרכז המבקרים.

יצוין כי הטקס החגיגי לחנוכת האתר ומרכז המבקרים החדש, בוצע כבר עתה מתוך התחשבות וכבוד ללוחמות וללוחמים האמיצים והמבוגרים שעודם בחיים, ומחכים בכיליון עיניים להשקתו כאתר מורשת המנציח את סיפורם. יחד

עם זאת, האתר צפוי להיפתח לקהל המבקרים רק החל מחודש ינואר-פברואר, עת יושלמו כל העבודות וההיערכויות הנדרשות לקליטת הקהל. הביקור באתר ידרוש תיאום מראש בשל אופי הסיור שבו והכניסה אליו תהיה בתשלום.

מוזמנים גם לבקר בקבוצת הפייסבוק שלנו 'טיול משפחתי בארץ ובעולם'